

El Tatano

El Tatano,
Revista infantil mensual,
Cavall Fort,
Barcelona 2006.

Ja fa uns quants anys que *Cavall Fort* va obsequiar els seus subscriptors cada dos mesos amb un suplement per als infants que començaven a llegir o que encara necessitaven l'ajut dels pares per a fer-ho. Pel gener de 1990, encartat en el número 659, apareixia *El Tatano, el Cavall Fort dels petits*, que ja no ha deixat d'acompanyar el seu germà gran sis cops cada any.

El fet que hi havia pares que en demanaven més i que la redacció de la revista lamentés que *El Tatano* només tingués vuit pàgines i que no sortís més sovint, va portar a la decisió de convertir-lo en una revista mensual independent, a tot color, de format adequat, cobertes consistents i un bon grapat de pàgines més.

A finals del 2005, després de preparar-lo amb tota il·lusió i rigor, es va escampar un número zero entre aquells que feia temps que l'esperaven: entitats, centres, escoles, biblioteques i persones –els subscriptors de *Cavall Fort* en primer lloc. Pel febrer, ja se n'havien distribuït dos números més.

Les primeres cobertes corresponen a tres personatges que juguen el seu paper a les pàgines interiors: en Pere Sense Por, la Rita Pinyada i la Neus, ben coneguts dels lectors de l'antic suplement. La pàgina final d'en Pere Sense Por és l'estilització d'un dels nostres contes popu-

lars, sempre amb guions originals i divertits de Teresa Duran o Albert Jané, dibuixats d'una manera excel·lent per Viladoms... La Rita Pinyada, més eixerida que un pèsol, viu en família entre les teranyines d'un llòbrec i tenebrós castell abandonat: Marta Balaguer escriu els guions que Cristina Losantos converteix en un còmic deliciós... Maria Sallés i jo mateix ens repartim els guions de la Neus, i Montse Tobella disposa de quatre pàgines per a oferir-nos unes il·lustracions més grans, molt acolorides i lluminoses.

També hi ha les historietes d'en Mixu Mixu, un gat entremaliat que s'han tret del barret Rosa Muxí i Christian Inaranja. I les d'en Micós, un animaló especial i molt tendre que s'ha inventat Roser Ros, il·lustrades per Francesc Rovira amb la seva traça habitual... I l'aportació del Nono i la Petúnia, que ens arriben de França.

En cap número no hi faltaria el conte amb què els infants jugaran amb les paraules, els sons i els colors. Fins ara, n'hi ha un de Núria Figueras, coordinadora de la revista, i dos de Teresa Duran, segurament la persona que entre nosaltres coneix més a fons el llibre per a infants.

De moment, han aparegut instruccions perquè el petit lector pugui decorar un ou, fer-se una figura de massapà, un cavallet de joguina o una màscara de ratolí... Reportatges sobre animals tan diferents com la cabra salvatge, els pingüins i els camaleons... Lletres de cançons populars; versos de Miquel Martí Pol i Olga Xirinachs, sons i fàcils de llegir; notícies de llibres, art, músiques, circ, teatre, cinema, excursions, visites a museus; pàgines d'entreteniment...

El Tatano obre una porta moltes famílies que no havien trobat encara el vehicle que introduís els més menuts en la llengua, la plàstica i el joc més adequats per a la seva sensibilitat.

No em puc estar d'assenyalar un fet que caracteritza la nova revista: *El Tatano* està pensat i fet aquí, i tots els seus continguts es relacionen amb el present del país en què viuen els infants que el poden llegir. ◆

JOAQUIM CARBÓ

Els enigmes de la llengua

Marcel Fité,
Els enigmes de la llengua,
Premi Sant Miquel
d'Engolasters de la Nit Literària
Andorrana, 2004,
Col·lecció «Argent viu»,
núm.77,
Pagès editors,
Lleida 2005.

Des de ben petit m'agradaven els entrepans de pa amb tomàquet i pernil dolç. Eren temps en què la clara consciència de les coses, la realitat immediata, m'era aliena de les preocupacions immediates i els plaers de la infantesa ho presidien tot. No em qüestionava les coses quotidianes i els sandvitxos eren devorats amb delecter. Però la felicitat no dura sempre. En començar a esdevenir adult ple de seny, un dia se'm va acudir d'obrir el diccionari «oficial». I el *pernil dolç* no existia! Se n'havia de dir *pernil de York*. Recordo que m'envaï la sensació d'haver estat objecte d'una estafa lingüística enorme, d'un engany fet amb premeditació i traïdoria. Per sort, més endavant, un altre diccionari diríem «alternatiu» em tranquil·litzava: la referència de *York* recollia el matís de *dolç* i, finalment, al cap dels anys, el diccionari «oficial» donava definitivament com a bo i únic el meu estimat *pernil dolç*.

Que se'm perdoni

aquesta anècdota de la meua vida. És a causa d'aquest llibre del catedràtic Marcel Fité, que recull la història d'aquest concepte (p. 37). Fité ha estat un dels capitans del vaixell de la Normalització Lingüística i n'ha estat un dels pilots més experts evitant icebergs. En aquests temps de navegació difícil llança un «avis per a navegants» en forma d'assaig ben oportú des de la seva pròpia experiència. Remarca coincidències etimològic-semàntiques, particularitats fonètiques, les diferències conceptuals que pot haver-hi entre «llengua» i «llenguatge», tot a partir de reflexions («La llengua i el món del mar») que fan aturar-nos a pensar que la nostra realitat immediata i diària és un patrimoni que hem heretat i que estem obligats a transmetre a les generacions que ens succeïxin, sense menystenir-lo ni infravalorar-lo. Ens mena també a passejar per tots els contranents i incoherències que encara circulen com a veritats absolutes per les nostres latituds culturals. Des de la pretensió d'indocumentats que pensen que una llengua és important en funció del major nombre de parlants que pugui tenir, fins a la desmitificació del mite de la Torre de Babel, certificada en el mateix Gènesi. I, expressament, no vull dir gaire res més. Només, si de cas, referir-me a l'interessant capítol que dedica a la recuperació de la llengua hebrea, un dels casos més clars de normalització reeixida i un dels temes sobre els quals les nostres grans (?) autoritats polítiques han passat de puntetes. Concloca aquestes ratlles amb unes paraules del mateix autor de l'assaig, que tant de bo fossin escoltades: [...] *tocaria ara comparar la política lingüística d'Israel amb la que s'ha fet i es fa en aquesta terra de fires, fòrums i congressos que és casa nostra* (p. 77). ◆

VÍCTOR PALLÀS